

Профилактични методи за борба с вредителите

Основно място в борбата срещу вредителите заемат профилактичните методи, тъй като е значително по-лесно и по-изгодно да не се допусне заразяване и размножаване на вредителите, отколкото те да се унищожават. Профилактичните методи се прилагат във всички предприятия, фирми и организации, в които се съхраняват зърнени суровини и зърнени продукти - зърноприемателни и зърнопреработвателни предприятия; земеделски кооперации; търговски фирми; обществено хранене; лично стопанство, т.е. на всички етапи от прибиране на зърното до неговата реализация и потребление. Профилактичните методи са следните:

- Внимателен контрол на заразеността от вредители на различни обекти.

- Предпазване от възможно заразяване на зърнените суровини, зърнените продукти, складове, преработвателни предприятия.

- Създаване на условия, изключващи или ограничаващи развитието на насекомите и акарите.

В зърноприемателните и зърнопреработвателните предприятия е необходимо постоянно да се контролира заразеността от вредители с оглед при поява да се прилагат своевременно съответни мероприятия за ликвидирането и разпространяването им. Обекти на контролиране на заразеността са зърнени суровини и зърнени продукти при приемане, съхранение и експедиция; складови и производствени помещения; лаборатории; технологично оборудване; територия на предприятието; транспортни средства; инвентар.

През периода на подготовка на техническата база за приемане на новата зърнена реколта в предприятието се прави комплексно определяне на заразеността на всички изброени обекти. През останалото време контролиране на заразеността се провежда периодически както следва:

- Продоволствено и фуражно зърно - при температура над 15 °C един път на 10d; от 5 до 15 °C - един път на 15 d; под 5 °C - един

път месечно; при приемане и експедиция на зърното

- Зърнени продукти - при температура над 10 °C един път на 15 d, под 10 °C - един път на месец; при приемане и експедиция

- Запълнени зърнохранилища и територия около тях - едновременно с контрола на заразеността на зърнената маса.

- Празни зърнохранилища и територия около тях - след всяко изпразване и преди запълване.

- Поточни линии, зърно сепариращи машини, зърносушилници, транспортно оборудване - до и след работа с всяка зърнена партида при топло време - не по рядко от 1 път месечно.

- Територия - При топло време - не по рядко от 1 път месечно.

- Транспортни средства (автомобили, вагони и др.) - преди натоварване и след разтоварване на зърното или зърнопродуктите.

- Инвентар (чували, брезенти) - до и след използване

Заразеността се определя след вземане и анализиране на проби, съгласно стандартните изисквания.

Възможностите за заразяване с вредители зависят от вида на зърнохранилището, спазване санитарния режим, дезинсекцията на прибиращи машини, площадки, складове, силози, превозни средства и инвентар, унищожаване растителността около зърнохранилищата, разделно приемане на заразени зърнени партии и недопускане експедиция на такива партии.

Зърнохранилищата е необходимо да имат добра хидро- и термоизолация, да са оборудвани с машини и съоръжения за бързото привеждане на зърнените партии в състояние за продължително съхранение, да бъдат удобни за почистване и обеззаразяване.

Важно място заема обеззаразяването на зърнохранилищата, оборудването и

инвентара преди прибирането на новата реколта. За зърнопреработвателните предприятия това е задължително след годишния капитален ремонт.

Спазването на санитарния режим се състои в ликвидиране на възможните различни огнища, в недопускане разпространяване на заразата, в поддържане чистотата и реда при работа със зърното и зърнопродуктите. Необходимо е територията около зърнохранилищата да бъде асфалтирана, с изправна и закрыта канализационна мрежа.

Вероятен източник за разпространяване заразеността от вредители са отпадъците, които се получават при обработката на зърнените партиди. Ето защо е необходимо те да се събират и съхраняват в специализирани вместимости, изолирани от работните помещения и складовете и своевременно да се експедират.

През периода на съхранение на зърнените суровини и зърнените продукти е необходимо да се създават перманентни условия, благоприятни за тяхното съхранение и неподходящи за развитието на вредителите. Такива условия се създават главно чрез понижаване на температурата и влажността на зърнената маса. За недопускане развитие на акари е целесъобразно влажността на зърното да бъде под критичната, а температурата 5 - 7 °C.

За недопускане увеличаване числеността на насекомните вредители, температурата на зърнената маса трябва да бъде по-ниска от безопасната за различните вредители.

Безопасни температури за съхранение на заразени с различни насекомни вредители зърнени партиди.

Вредител	Температура, °C
Житна гърица	10
Сив брашнен молец	10
Зърнов молец	12
Оризова гърица	12
Малък брашнен бръмбар	14
Южна огневка	14
Зърнов бръмбар	15
Суринамски брашнояд	15

При по-ниски положителни температури вредителите престават да се хранят и дви-

жат и постепенно умират.

При температури, по-високи от 21 °C, числеността на насекомите бързо се увеличава. Паралелно с това се увеличават и нанесените щети. За избягване на тези последствия при прясно прибрани зърнени партиди с по-високи температури те първо се охлаждат под критичната температура (21 °C), а след това и до 10 - 12 °C.

Обработката на зърнените суровини с контактни пестициди гарантира недопускане на заразяване и развитие на вредители за продължителен срок (1 год.) дори и при температури около и над критичната.